

# Kriteriji ocjenjivanja u nastavi geografije

Dr. sc. Ružica Vuk, viši asistent  
Sveučilište u Zagrebu  
Prirodoslovno-matematički fakultet  
Geografski odsjek

# Polazišta i postupci

- Čl.3. Načini, postupci i elementi vrednovanja
- Načini, postupci i elementi vrednovanja postignute razine kompetencija **proizlaze** iz nacionalnoga i predmetnoga kurikuluma, nastavnoga plana i programa, strukovnoga kurikuluma, školskoga kurikuluma te ovoga Pravilnika i pravila ponašanja učenika koje donosi škola.
- **Elemente ocjenjivanja** određenoga nastavnoga predmeta te **načine i postupke vrednovanja izrađuje** učitelj/nastavnik određenoga nastavnoga predmeta s učiteljima/nastavnicima istoga nastavnoga predmeta odnosno odgojno-obrazovnoga područja na lokalnoj, regionalnoj odnosno nacionalnoj razini.

# Elementi, oblici i indikatori vrednovanja i ocjenjivanja u nastavi geografije

<b>Usvojenost znanja</b>	Poznavanje i primjena ključnih pojmova, stupanj usvojenosti obrazovnih postignuća...	Pisano, usmeno	-točnost i kvaliteta odgovora; reakcija na postavljeno pitanje; samostalnost
<b>Geografske vještine</b>	<p><b>-praktične vještine</b> (orientacija u prostoru, izrada grafičkih priloga: profila, tematskih karata, dijagrama, ppt, postera, plakata...)</p> <p><b>-kognitivne vještine</b> (analiza grafičkih priloga...)</p>	Pisano, usmeno, praktično	<p>-točnost, preciznost, samostalnost, preglednost, ...</p> <p>-primjena statističkih i grafičkih metoda</p> <p>-prezentacijske vještine,...</p>
<b>Kartografska pismenost</b>	<p>-poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata</p> <p>-uporaba geografskih karata</p>	Pisano, usmeno, praktično	-orientacija na geografskoj karti, čitanje i interpretacija sadržaja karata, pravilno pisanje geografskih imena...

# Nacionalni okvirni kurikulum, str. 206.

- **Školsko ocjenjivanje treba sadržavati** kvalitativnu i kvantitativnu procjenu svih učenikovih postignuća i zalaganja:
- prosudbu vrijednosti učenikova usmenoga i pisanoga odgovora
- procjenu učenikovih sposobnosti i mogućnosti za ulaganje napora
- procjenu o učenikovu korištenju vlastitih mogućnosti i
- procjenu učenikova zalaganja i rada na satu

# Nacionalni okvirni kurikulum, str. 207.

- Ono čime je ocjenjivač zadovoljan opisuje se **riječju/ocjenom dobro**. To znači da je ocjenjivač zadovoljan učenikovim postignućem, tj. da je **učenik napravio ono što se očekivalo odnosno uglavnom sve što je opisano u obrazovnom standardu za nastavni predmet**, modul ili određenu kompetenciju (socijalnu, učiti kako učiti i/ili drugu).
- Tek ako kakav učenikov rad odnosno ispitni rezultat nadmašuje očekivanja to se opisuje **riječima/ocjenom vrlo dobro**, što bi trebalo značiti da je ocjenjivač zadovoljan iznad svih očekivanja, odnosno da **učenikovo postignuće zahtijeva isticanje kvalitete rada i uložena napora**. Takvi učenici na kraju polugodišta ili na kraju školske godine mogu dobiti i posebna pismena priznanja od razrednika ili školskih ravnatelja.

# Nacionalni okvirni kurikulum, str. 207.

- Ako se koji učenici posebno istaknu originalnošću i kvalitetom svojega rada, uložnim naporom i čime sličnim što se ističe u odnosu na ostale, to označavamo riječima/ocjenom izvrsno ili odlično. Takvih obično nema mnogo pa prema tome ni tu riječ/ocjenu ne bi trebalo odveć često dodjeljivati za postignute rezultate, odnosno ne bi ju trebalo dijeliti velikom broju učenika jer se uz takvo pretjerivanje gubi smisao istinskoga značenja te ocjene.
- Riječ dovoljan dodjeljuje se uz ocjenu 2, a to znači da se procjenjuje da učenik može i treba postići više, odnosno da se od njega očekuje bolji uspjeh, i k tomu dodatni napor. To također znači da je učenik dostigao postignuće toliko da zadovoljava minimum što je svim učenicima poznat kao polazište za ocjenjivanje ili to, pak, nekim učenicima najviše (maksimum) što mogu dosegnuti. U strukovnim školama taj minimum treba biti opisan kompetencijama koje učenik treba postići odnosno kvalitetom radova (proizvoda) koje učenik treba napraviti.
- Zbog novih uloga koje će školske ocjene imati u pedagoškom vođenju nastavnog procesa tijekom obveznoga školovanja, **treba izbjegavati prečesto dodjeljivanje najviših ocjena** jer se gubi pedagoški i dokimološki smisao i uloga školskih ocjena.

# Kriteriji ocjenjivanja

- **Kriteriji za prosudbu razine i dubine** učenjskih postignuća razradit će se nakon određenja učenjskih postignuća po pojedinim odgojno-obrazovnim područjima, nastavnim predmetima i međupredmetnim temama.

# Metodologija izrade kriterija – razina nastavnih jedinica

Nakon obrade, ponavljanja i provjeravanja ove **nastavne jedinice** učenik bi trebao:

Usvojenost minimalne razine geografskih znanja i vještina učenik dokazuje ako zna i može:





# Metodologija izrade kriterija – razina skupova ishoda učenja

- **četiri do pet** skupova
- za svaki skup formulira se 5 do 10 ishoda na različitim razinama (drugi, treći i četvrti ciklus ili druga, treća i četvrta razina?)
- **izdvojite skupove ishoda učenja**

# Metodologija izrade kriterija – razina skupova ishoda učenja

- Geografski pristup
- Zemlja u Sunčevu sustavu i Svemiru
- Orijehtacija i geografske karte
- Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora
- Društveno-geografski procesi i organizacija prostora

# Razvoj obrazovnih standarda

- ishodi učenja ⇔ opisnici ⇔ provjera (testiranje i anketiranje) ⇔ definiranje standarda ⇔ korekcije ⇔ primjena u praksi ⇔ vanjsko vrednovanje ...

# Ishodi učenja

1. procijeniti mogućnosti i ograničenja geografskih istraživanja
2. izdvojiti etape u razvoju geografije i doprinos pojedinih znanstvenika
3. izdvojiti nove pristupe u razvoju grana i disciplina geografije
4. vrednovati položaj geografije u sustavu znanosti i sustavu odgoja i obrazovanja
5. analizirati ulogu i važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe
6. istražiti doprinos znanstvenih spoznaja geografije u unaprjeđenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva
7. analizirati ulogu geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja

1. izreći definiciju geografije
2. nabrojiti grane, discipline i objekt istraživanja pojedinih disciplina geografije
3. opisati položaj geografije u sustavu znanosti i sustavu odgoja i obrazovanja
4. prepoznati važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe
5. opisati doprinos znanstvenih spoznaja geografije unaprjeđenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva
6. prepoznati ulogu geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja

# Minimalna razina usvojenosti geografskih znanja i vještina

- Rad u skupinama 30 minuta
- Izvješća skupina
- Rasprava
- Zaključci